

## Věc T-325/01

### DaimlerChrysler AG

v.

### Komise Evropských společenství

„Hospodářská soutěž – Článek 81 ES – Kartelové dohody – Smlouva o zastoupení – Distribuce motorových vozidel – Hospodářská jednotka – Opatření směřující k narušení paralelních obchodů motorových vozidel – Určování cen – Nařízení (ES) č. 1475/95 – Pokuta“

Rozsudek Soudu (pátého senátu) ze dne 15. září 2005 . . . . . II - 3326

#### Shrnutí rozsudku

1. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Dohody mezi podniky – Pojem – Dvoustranné nebo vícestranné chování – Zahrnutí – Jednostranné chování – Vyněti*  
(Článek 81 odst. 1 ES)
2. *Hospodářská soutěž – Předpisy Společenství – Podnik – Pojem – Hospodářská jednotka – Odlišné právnické osoby spojené smlouvou o zastoupení – Podmínky existence hospodářské jednotky*  
(Článek 81 odst. 1 ES)

3. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Zákaz – Bloková výjimka – Nařízení č. 1475/95 – Pojem „další prodej“*  
(Nařízení Komise č. 1475/95, čl. 10 odst. 12)
4. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Oznámení námitek – Nezbytný obsah – Dodržování práv obhajoby*  
(Nařízení Rady č. 17 čl. 19 odst. 1; nařízení Komise č. 99/63, čl. 2 a 4)
5. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Jednání ve vzájemné shodě – Pojem – Koordinace a spolupráce neslučitelná s povinností každého podniku určovat své chování na trhu samostatně*  
(Článek 81 odst. 1 ES)
6. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Dohody mezi podniky – Povinnost Komise předložit důkaz protiprávního jednání – Důkaz účasti na setkáních s protisoutěžním účelem – Povinnost podniku předložit důkaz distancování se od přijatých rozhodnutí*  
(Článek 81 odst. 1 ES)
7. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Rozhodnutí sdružení podniků – Nezávazné rozhodnutí sdružení uplatňované jeho členy – Zahrnutí*  
(Článek 81 odst. 1 ES)
8. *Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Ovlivnění obchodu mezi členskými státy – Kartelová dohoda s dopadem na celé území členského státu – Automatický dopad*  
(Článek 81 odst. 1 ES)
9. *Hospodářská soutěž – Předpisy Společenství – Protiprávní jednání, jehož se dopustila dceřiná společnost – Přičitatelnost mateřské společnosti – Podmínky – Neexistence dopadu oddělené právní subjektivity dceřiné společnosti – Dopad vlastnictví celého kapitálu dceřiné společnosti – Povinnost mateřské společnosti vyvrátit předpoklad skutečného výkonu řídicí pravomoci vůči své dceřiné společnosti*  
(Článek 81 odst. 1 ES)

1. Zákaz uvedený v čl. 81 odst. 1 ES se týká výlučně dvoustranného nebo vícestranného koordinovaného chování ve formě dohod mezi podniky, rozhodnutí sdru-

žení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě. Pojem „dohoda“ ve smyslu tohoto ustanovení tedy závisí na existenci shody vůle mezi nejméně dvěma stranami.

Z toho vyplývá, že pokud je rozhodnutí podniku jednostranným chováním, toto rozhodnutí nepodléhá zákazu uvedenému v tomto článku.

(viz body 83–84)

zmocnitel a jeho zprostředkovatel nebo „obchodní zástupce“ tvoří hospodářskou jednotku, přičemž posledně uvedený je pomocným orgánem začleněným do podniku prvně uvedeného, významná pro účely zjištění, zda chování spadá do rozsahu působnosti tohoto článku. Pokud tak zprostředkovatel vykonává činnost ve prospěch svého zmocnitele, může být v zásadě považován za pomocný orgán začleněný do jeho podniku, který je povinen dodržovat instrukce zmocnitele, a který tedy podobně jako obchodní zaměstnanec tvoří s tímto podnikem hospodářskou jednotku.

2. Pro účely použití pravidel hospodářské soutěže není rozhodující formální oddělenost mezi dvěma společnostmi vyplývající z jejich oddělené právní subjektivity, ale otázka, zda existuje jednota v jejich tržním chování. Může se tedy ukázat nezbytným určit, zda dvě společnosti s oddělenými právními subjektivitami tvoří nebo patří do jednoho a téhož podniku nebo hospodářské jednotky, která má jednotné tržní chování.

Taková situace není omezena na případy, kdy mají společnosti mezi sebou vztah mateřské a dceřiné společnosti, ale za určitých okolností se týká rovněž vztahů mezi společností a jejím obchodním zástupcem nebo mezi zmocnitelem a jeho zmocněncem. Pokud jde totiž o použití článku 81 ES je otázka, zda

Jinak je tomu v případě, kdy dohody uzavřené mezi zmocnitelem a jeho zástupci svěřují nebo ponechávají posledně uvedeným činnosti, které se hospodářsky přibližují činností nezávislého obchodníka, jelikož ze strany uvedených zástupců předpokládají převzetí finančních rizik spojených s prodejem nebo plněním smluv uzavřených s třetími osobami. Zástupci tak

mohou přijít o své postavení nezávislého hospodářského subjektu pouze pokud nenesou žádná rizika vyplývající ze smluv sjednaných pro zmocnitele a pokud působí jako pomocníci začleňování do podniku zmocnitele.

aby smlouva o finančním pronájmu byla použita k uskutečnění nabytí vlastnictví k vozidlu mimo síť výhradní distribuce, pokud je toto vozidlo stále nové.

(viz bod 153)

Pokud tedy zástupce, ačkoliv má oddělenou právní subjektivitu, autonomním způsobem neurčuje své tržní chování, ale uplatňuje instrukce, které mu jsou uděleny zmocnitelem, zákazy stanovené v čl. 81 odst. 1 ES se na vztah mezi zástupcem a jeho zmocnitelem, se kterým tvoří hospodářskou jednotku, nepoužijí.

(viz body 85–88)

4. Komise musí sdělit námítky, které uplatňuje proti dotčeným podnikům a sdružením podniků, a ve svých rozhodnutích může vycházet pouze z námitek, ke kterým se posledně uvedení měli příležitost účinně vyjádřit z hlediska pravdivosti a významu skutkového stavu, vytýkaných skutečností a okolností tvrzených Komisí.

3. Z definice pojmu „další prodej“ uvedené v čl. 10 odst. 12 nařízení č. 1475/95 o použití čl. [81] odst. 3 [ES] na určité kategorie dohod o prodeji a servisu motorových vozidel vyplývá, že možnost dodavatele zakázat distributorům dodávání fyzickým nebo právníckým osobám pokládáným za „dalšího prodejce“ se omezuje na případ, kdy posledně uvedení prodávají nová motorová vozidla. Toto postavení smluv o finančním pronájmu, které stanoví převod vlastnictví nebo kupní opci před skončením platnosti smlouvy, na roveň dalšímu prodeji má za cíl umožnit dodavateli zajištění celistvosti distribuční sítě tím, že zamezí,

Oznámení námitek musí obsahovat popis námitek, které jsou formulovány dostatečně jasně, byť stručně, aby bylo dotčeným osobám umožněno skutečně zjistit, jaké chování jim je Komisí vytýkáno. Pouze za této podmínky totiž může oznámení námitek splnit svou funkci vyplývající z nařízení Společenství spočívající v poskytnutí všech nezbytných informací podnikům za účelem jejich účinné obhajoby před tím, než Komise přijme konečné rozhodnutí. Tento požadavek je dodržen, když rozhodnutí dotčeným osobám nepřičítá

protiprávní jednání, která nebyla uvedena v oznámení námitek a obsahuje pouze skutkové okolnosti, ke kterým se dotčené osoby měly příležitost vyjádřit. Konečné rozhodnutí Komise však nemusí být nezbytně kopií vylíčení námitek.

vyjádřily společnou vůli chovat se na trhu určitým způsobem.

Pokud oznámení námitek obsahuje jasnou zmínku o povaze protiprávního jednání porušujícího právo hospodářské soutěže, které je vytýkáno dotčenému podniku, a v tomto ohledu uplatněné základní skutkové okolnosti, tento podnik je schopen odpovědět na toto obvinění a hájit svá práva. Pozdější uvedení námitek v rozhodnutí přijatém Komisí, které kvalifikuje hospodářskou dohodu jako „vertikální“ nebo „horizontální“, nepředstavuje věcnou změnu námitek, jak jsou uvedeny v oznámení námitek.

Kritéria koordinace a spolupráce, která zdaleka nevyžadují zpracování opravdového „plánu“, je třeba chápat ve světle koncepce vlastní ustanovením Smlouvy týkající se hospodářské soutěže, podle které každý hospodářský subjekt musí autonomním způsobem určovat politiku, kterou hodlá uplatňovat na společném trhu. Ačkoliv tento požadavek autonomie nevyklučuje právo hospodářských subjektů na rozumné přizpůsobení se existujícímu nebo očekávanému chování jejich soutěžitelů, striktně brání všem přímým, nebo nepřímým kontaktům mezi těmito subjekty, jejichž cílem nebo výsledkem je ovlivnění tržního chování skutečného nebo potenciálního soutěžitele či odhalení tržního chování, o kterém tyto subjekty samy rozhodly nebo mají v úmyslu rozhodnout, takovému soutěžiteli.

(viz body 188–189, 192)

5. K existenci dohody ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES postačí, aby dotčené podniky

(viz body 199–200)

6. V případě sporu o existenci protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže přísluší Komisi, aby prokázala protiprávní jednání, která zjistila, a předložila řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání.

odst. 1 ES, aniž by nezbytně musel mít pro dotyčné členy závaznou povahu, alespoň v rozsahu, v němž členové dotčení tímto rozhodnutím postupují v souladu s ním.

(viz bod 210)

Bylo-li nicméně prokázáno, že se podnik účastnil setkání mezi podniky se zjevně protisoutěžní povahou, přísluší tomuto podniku, aby předložil údaje prokazující, že jeho účast na zmíněných setkáních nebyla vedena žádným protisoutěžním záměrem, a to tím, že prokáže, že svým soutěžitelům sdělil, že jeho účast na těchto setkáních měla odlišnou povahu než jejich. V případě, že neexistuje takový důkaz distancování se, pak skutečnost, že takový podnik nepostupoval v souladu s výsledky takových setkání, jej nemůže zbavit plné odpovědnosti za jeho účast v kartelové dohodě.

8. Pokud kartelová dohoda zahrnuje celé území členského státu, má ve své podstatě za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž je narušeno vzájemné hospodářské prolínání, které je zamýšleno Smlouvou.

(viz bod 212)

(viz body 201–202)

7. Akt může být kvalifikován jako rozhodnutí sdružení podniků ve smyslu čl. 81

9. Skutečnost, že dceřiná společnost má právní subjektivitu oddělenou od právní subjektivity své mateřské společnosti nepostačuje k vyloučení možnosti, že její chování se přičítá mateřské společnosti, zejména pokud dceřiná společnost autonomním způsobem neurčuje své tržní chování, ale převážně uplatňuje instrukce, které jí dává mateřská společnost.

V tomto ohledu, pokud vlastnictví 100 % kapitálu dceřiné společnosti mateřskou společností samo o sobě nepostačuje k prokázání skutečného výkonu řídicí pravomoci posledně uvedené, což podmiňuje přičtení chování jedné společnosti druhé společnosti, Komise může založit své rozhodnutí na tomto přičtení za okolnosti, kdy mateřská společnost nepochybně, že byla schopna rozhodujícím způsobem ovlivňovat obchodní politiku své dceřiné společnosti a nepředkládá důkaz na podporu tvrzení o autonomii posledně uvedené. V případě vlastnictví celého kapitálu dceřiné společnosti totiž Komise může legitimně předpokládat, že mateřská

společnost skutečně rozhodujícím způsobem ovlivňuje chování své dceřiné společnosti, zejména pokud mateřská společnost ve správním řízení vystupovala jako jediná kontaktní osoba za společností ze skupiny.

Za těchto podmínek přísluší mateřské společnosti, aby tento předpoklad vyvrátila dostatečnými důkazy.

(viz body 218–220)